GAZETA TRANSILVANIEI.

Gazet'a ese de 2 ori: Mercurea si Dumineca, Fói'a, candu concedu ajutóriale. — Pretiulu: pe 1 anu 10 fl., pe 1/2 3 fl. v. a. Tieri esterne 16 fl. v. a. pe unu anu séu 8 galbini mon. sunátória.

Anulu XXXII.

Se prenumera la postele c. r., si pe la DD. corespondenti. — Pentru serie 6 cr. Tax'a timbrala a 30 cr. de fiecare publicare.

Nr. 48. Brasiovu 7 Iuliu 25 Iuniu **1869.**

MONARCHI'A AUSTRO-UNGARICA.

Transilvani'a.

Nr. 157—1869.

Anunciu.

Conformu conclusului adusu in siedinti'a II. a adunarei generale a asociatiunei transilvane tienuta la Gheri'a in 26/14 Augustu 1868 p. XXXII. adunarea generale a asociatiunei transilvane pentru anulu curente 1869 se va tiené la SIOMCUT'A, si anume siedinti'a I. in 10 Augustu, ér' siedinti'a II. in 11 Augustu a. c. dupa calendariulu gregorianu (nou).

Ceea ce prin acést'a in sensulu §§-loru 21 si 25 din statutele asociatiunei se aduce la cunoscinti'a publica cu acea adaugere, cumca in numit'a adunare numai aceloru disertatiuni li se va puté da ordine pentru cetire, care conformu programului statoritu, se voru tramite de timpuriu din partea resp. domni diserenti, la comitetulu asociatiunei transilvane.

Sibiiu in 8 Iuniu 1869.

Dela presidiulu asociatiunei transilvane pentru literatur'a si cultur'a poporului romanu.

Ioane Hannia m/p., vicepresiedinte. — I. V. Rusu m/p., secret. II.

Ad. 159—1869.

Ordinea lucrariloru adunarei gen. IX., ce asociatiunea transilvana pentru literatur'a romana si cultur'a poporului romanu o va tiené in Siomcut'a in 10 si 11 Augustu 1869 dupa calend. gregor. (st. n.).

Siedinti'a I.

I. Membrii asociatiunei se aduna demanéti'a la 8 óre in localulu destinatu pentru tienerea siedintieloru.

II. Presiedintele deschide adunarea si se alegu trei notari ad-hoc pentru purtarea protocolului.

III. Secretariulu comitetului cetesce réportulu seu despre activitatea comitetului in anulu espiratu, dela cea din urma aduuare generala.

IV. Casieriulu si controlorulu asternu bilantiulu veniturilor si speseloru anuale si espuna preste totu starea materiala a asociatiunei.

V. Bibliotecariulu reportéza despre starea actuala a bibliotecei asociatiunei.

VI. Se alege o comisiune de trei membri, cari in intielesulu §§-loru 6, 8, 9 din statute voru conserie intr'unu localu indemanatecu pre membrii cei noui, voru incassa taxele dela densii si le voru subministra casieriului.

VII. Se alege o comisiune de cinci membrii, spre a cerceta socotelele si a reporta in siedinti'a II.

VIII. Se alege o comisiune de siepte membrii, spre a desbate asupra eventualeloru propuneri ale comitetului, séu ale altoru membrii ai asociatiunei, care ar' cadé in competenti'a adunarei generale.

IX. Timpulu restante se intrebuintiéza pentru cetirea disertatiuniloru incurse de timpuriu la presidiulu comitetului asociatiunei.

Siedinti'a II.

X. Se continua cetirea disertatiuniloru restante din siedinti'a premergatória.

XI. Se primescu si se desbatu reportele comisiuniloru delegate in siedinti'a precedenta dupa ordinea, ce se va statori de presiedintele.

XII. Se desbatu proiectele si motiunile, ce s'ar face in privinti'a asociatiunei.

XIII. Se statoresce timpulu si loculu celei mai de aprópe adunari generale.

Sibiiu in 8 Iuniu c. n. 1869.

Dela comitetulu asociatiunei transilvane pentru literatur'a si cultur'a poporului romanu.

Ioane Hannia m/p., vicepresiedinte. — I. V. Rusu m/p., secret. II.

Una nóua sistema constitutionale.

Brasiovu 5 Iuliu. Progresele, ce le facu statele chiaru si in partile lumei cele mai barbare pentru libertatea constitutionale, care se imbraciosiaza cu scopu de a afla in reflexulu tuturoru poteriloru constitutive unu radimu si o taria milenaria, pentru pusetiunea loru de potere in afara si pentru nutrimentulu acestei poteri in laintru, suntu astadi cu multu mai poternice si mai invitatórie la lupte decise, decatu, cá popórele cele mai luminate se se póta multiami asia lesne cu una umbra, cu una satira de libertate constitutionale, care in adeveru, pentru unele plase de ómeni, e mai absolutista decatu insusi absolutismulu, mai separatista decatu separatismulu si mai exclusista decatu rigorosulu exclusismu. In secululu asia numitu alu luminiloru, candu pentru natiuni cá atari nu mai e dejunsu dreptulu egalitatii individuale, care pe candu se introduse la noi, prin constitutiunea cea suprematica a dualismului piramidalu, erá mare crescutu, erá imbracatu intr'o tóga cu multu mai virile, chiaru de catra absolutismulu trecutu, care totu nu-si batù joculu intru atata de egal'a indreptatire, era odihnitu din partea egalei tractari cu multu mai vertosu, decatu se nu tanjésca astadi de tractarea cea ignoratória si strimterita intre paretii constitutiunei celei suprematistice. —

— Amu ajunsu se fimu intrecuti in simtiulu de libertate generale nationale chiaru si de turci, cari cu totu egoismulu loru asiaticu, totu se mai incérca, cum ar' puté mai bine impacá pretensiunile nationalitatiiloru din complexulu loru, si déca nu mai multu, dar' totusi prin infiintiarea unui consiliu de statu, in care suntu representate tóte natiunile imperiului turcescu, dedera una dovada, ca nu mai vréu a sclavi politicesce pe celelalte natiuni, cu atatu mai pucinu ale desconsidera séu ignora, dupa cum vedemu, ca facu crestinii, cari facu studiu din ignorarea, impilarea, suprematisarea si desnationalisarea natiuniloru, cároru natiunea maghiara oreum, dar' are multu a multiami pana si vietí'a sa si a statului, pe candu ele n'au de a multiami ei nici celu mai pucinu ajutoriu pentru vreo desvoltare libera, in interesulu statului comunu, ma uitasemu, ca si acesta o eschisiva numai maghiaru, dupa cuprinsulu legiloru maghiare, care si din petrile teritoriului Ungariei facu numai natiune eschisiva maghiara. —

Nóue si mai bine secli trairamu impreuna fara a porta frica de periclitarea vietii nationale, care, ce e dreptu, cu tóta sclavi'a cea nedumerita, afla celu pucinu o garantia in limb'a neutra-latina; inse de astadi incolo a conto egalitatii inaintea legei vomu fi siliti a ne roga póte si inaintea altariului in limb'a maghiara, cu atata maiestria suntu lasate usi deschise in legile capitali la maghiarisare. — Nu desnationalisarea e drumulu celu exemplariu, pe care se intrecu d. e. elvetianii, cele patru natiuni decsebite, in iubirea de patria si in progresu pe terenulu culturei nationale, ci perfect'a egale indreptatire si imprumutat'a stima e aceea, ce sustiene fratiea intre italiani, germani, francesi si romani de acolo. Inse acolo ce e dreptu nu se incórda aristocratismulu a se sustiené cu prerogative la carma cá in Ungari'a, ci pe di ce merge latiescu totu mai tare influinti'a democratismului la facerea legiloru.

Pe candu in dualisat'a nóstra monarchia abia a reapucatu sistem'a constitutiunale, de si suprematistica, a se incetátiani, in Elveti'a se introduce una reforma constitutionale, de o nóua sistema, care nu-si afla parechia intre formele de regimu moderne. Acolo in locu, cá aristocrati'a se se lungésca dinnaintea poporului cu prerogative si cu exclusismu se preface form'a de regimu in alt'a si mai democratica, decum erá pana acum. —

Un'a forma de legislatiune introducu elvetianii, care se apropria de idealulu etatei de auru, pe candu ticalosii de noi ne spargemu capetele cu celea mai fine maiestrii in facerea legiloru, spre a le castiga elasticitate, care se fia de ajunsu a protege planurile cele reservate a le castei suprematistérie.

Diurnalele germane tocma publica art. 30 alu nóuei constitutiuni a cantonului Zürich din Elveti'a, care pentru cá se vedemu progresulu intru latirea libertatii si a dreptului constitutionalu la elvetiani lu republicamu cá unu ce de raritate originala din „N. fr. Pr.“

„Art. 30. In totu anulu se tiene votisarea poporului asupra acteloru legislative ale consiliului cantonalu de dóue ori, primavér'a si tómn'a. Votulu acestuia alu poporului suntu a se supune:

1. Tóte modificarile constitutionali, tóte legile si concordatele. 2. Conclusele consiliului cantonalu, care nu are indreptatire a le aduce in valóre definitiva (d. e. despre nóue spese, cari nu potu se tréca preste sum'a defipta. 3. Conclusele, care vré consiliulu cantonalu a le supune votarii poporului. Impartasirea la acésta votisare e una oblegatiune civile generale; votarea póte fi numai afirmandu séu negandu si maioritatea absoluta a voturiloru afirmative séu negative decide. Consiliulu cantonalu n'are competintia a pune in valóre si in potere legile si conclusele sale provis. inainte de votisare.“ —

Acésta constitutiune pórta numele „Referendum“ si acestu articulu dovedesce, ca prin asia séu nu alu votisarii poporului se respectéza suveranitatea acestuia. Acestu Referendum nu e pentru Elveti'a unu ce cu totulu nou, pentru ca se afla si in cantonulu Wallis, in Graubünden, dar' noutatea lui se afla in incordarea si in miscarile cele urgente, cá constitutiunile singuriteloru cantóne se se straformeze deplinu in sensulu Referendului. Si cantonulu Bern'a parasindu-si fumulu celu vechiu patritianu inca a pregatitu Referendulu si lu propune poporului suveranu alu cantonului spre primire. Presiedintele Stämpfli emise in numele consiliului o provocare, in care se dice: „Pana acum legislatiunea si administrarea a fostu eschisiva competintia a deregatorieloru; de aici incolo inse se iè si poporulu deadreptulu parte la legislatiune. Pentru viitoru voi nu veti mai cunósce alte legi si nu veti trebui a asculta de alte legi decatu de celea,

care le veti fi votatu voi. In tóte cestiunile financiarie cele mai importante cuventulu decisiru va fi alu vostru si nu veti plati nici o contributiune, pentru care nu v'ati datu invoirea vóstra si cari nu le puteti singuri controla, cum se aplica. Recomandanduve primirea acestei legi procedemu din aduncu simtiti'a convingere, ca intr'unu statu liberu democraticu prim'a si cea mai superióra conditiune pentru o activitate plina de binecuventare a deregatoriloru este increderea, care trebuie se o aiba poporulu in ei; si asteptamu cu tóta incredintiarea, ca prin introducerea legislatiunei poporale se va consolida mai vertosu acésta incredere; pentru ca intr'unu statu, in care s'a facutu imposibile totu contrastulu intre deregatorii si intre poporu, neincrederea inca nu póte prinde locu." — Se afla ce e dreptu unele partite, cari pórta frica de aplicarea directa a votului universalu la legislatiune, inse unde poporulu are consciinti'a de cive, elu nu se va lasa a fi intrebuintiatu de machina spre angustarea dreptului seu. — E unu semnu alu timpului si acesta, ca se pune atata temeiu pe increderea popóreloru, pentru a asiedia fericirea statului pe base neclatite. —

Éca, cum aflara elvetianii medicina pentru vindecarea reului cu coruptiunile alegerei de deputati, ce se afla in sistem'a parlamentaria, dupa care deputatii alesi le facea legile. Acum deputatii voru face numai proiecte de legi, ér' primirea séu neprimirea loru va depinde dela votulu poporului, votulu universalu directu. — Nu ne lasamu in dejudecarea acestei nóue sisteme de libertate constitutionale si de legislatiune, ci o impartasimu simplu numai, cá unu ce nou despre progresele ce se facu pentru castigarea increderei popóreloru, pe a caroru multiumire baséza fericirea si tari'a statelor. — Unu statu nu póte prospera fara multiumirea maioritatii popóreloru lui; arbitriulu si forti'a, desconsiderarea si ignorarea rodu neincetatu la prosperarea statelor. — Acestu adeveru scóse si intieleptului Ungariei Deák cuvintele din gura inainte de alegeri; *avemu lipsa de pace interna si pentru ca de cointielegere, — inse pe vorbe fara fapte conforme nu se mai pune nici unu pretiu.* —

In caus'a congresului catolicu.

Tocma ne sosi la mana din tractulu Lapusiului, comit. Solnocu int., o propunere de neparticipare, care pentru motivele aduse inainte aflamu cu cale a o da publicitatii.

„Pre onoratului domnu protopopu Ioane Dragomiru si veneratului sinodu tractualu in Lapusiulu romanu:

Cu nespusa bucuria amu primitu invitatiunea onorifica la sinodulu tractualu ad-hoc conchiamatu pre a 14 a l. c. la Lapusiulu romanescu, si neputendu calcula la pedecele, ce me retienu, eramu determinatu a me infaciosia in persóna in midiuloculu aceloru iubiti, onorati, si stimati preoti, si frati mireni, intre cari amu nascutu, crescutu si vietuitu, si in midiuloculu carora in sinódele tractuali *in multe rondur*i, ca v.-presiedinte amu avutu norocire de a puté coniucrá la acele decisiuni salutarie, alu caroru scopu a fostu a ne scuti independinti'a si autonomi'a bescricei si a institutiuniloru de invetiamentu gr. cat. romane de influintia statului, si a altoru confesiuni inca, pre acelu timpu, d. e. la 1858/9 — candu masin'a absolutismului rigorosu ne amenintia cu catropire totala; — atunci candu scól'a principala din Lapusiulu ungurescu infiintata cu sudórea si filerulu poporului romanu capatase numele de botezu strainu: „germano-catolica"; — atunci, candu de si protestulu — altcum — energiosu alu dvóstre in contra acestei numiri s'a pututu privi intr'adeveru numai de una valeratura de baiati, de una lupta intentata, si susceputa contra muntelui Ciblesiu spre alu nimici? dara dvóstre celu pucinu ati doveditu, cá man'a de feru a absolutismului, séu gerulu rece alu Ciblesiului nu v'au genatu; — ati doveditu, ca ati avutu cunoscintia de drepturile inalienabile ale bescricei nóstre!

De atuncia incóce inca, dvóstra nu ati lasatu nici un'a ocasiune nefolosita a face totu ce a fostu cu putintia la ori si care ocasiune in interesulu nostru bescricescu, de educatiune, si in interesulu nationalu!

Conclusele dvóstre voru dovedi si in vitoriu, ca ati fostu stranepotii aderenti ai lui Traianu, si discipulii credintiosi ai dlui nostru Isusu Christosu, voru dovedi, ca ati avutu unu caracteru statornicu, demnu de barbati solidi si resoluti!

Acuma din nou vi se da ocasiunea acea binevenita, cá se dovediti, cá si atunci, candu toti vevenita, cá se dovediti, cá si atunci, candu toti vevenita, cá se dovediti, cá si atunci, candu toti v

Cu acestea mi inchidu corespondintî'a cu acea observare, ca representantii din partea mireniloru s'au adunatu in 27 Iun. c. in Desiu spre a se consultá cá ce au de intreprinsu. — Resultatulu consfatuirei sperau, ca lu voru face altii cunoscutu. ††

Dela diet'a Ungarici.

Desbaterile generali asupra proiectului de lege despre exercitarea potestatii judecatoresci inca totu tienu si in 30 Iuniu. Oratorii apasa mereu asupra necesitatii reformei de justitia, aducundu inainte de exemplu starea statelorru civilisate cu deosebire exemplulu M. Britanie, unde inca se denumescu judecatorii, pe candu oratorii din stang'a pledéza pentru autonomi'a municipale, pentru dreptulu de alegerea judecatoriloru si amanarea decideresi acesteia pana candu se va lua inainte si autonomi'a municipala, in scurtu póte in 1-a Iuliu va vorbi si Deák si Ghiczy, candu deákistii voru abdice de curentu. Proiectulu respectivu cuprinde despartirea justitiei de administratiune, denumirea judecatoriloru, carî trebuie se scia perfectu limb'a maghiara, fara cá pentru cunosciinti'a colorulalte limbe ale popóreloru se se pretinda mai multu decatu, precum se pretinde si acum cá una a cincea róta. —

Dupa datin'a stereotipa, indata ce va cuventa Deák va urma si primirea proiectului de catra maioritate. Se va mai lua apoi inainte si proiectulu pentru conscrierea poporului si in 9 séu celu multu in 10 se va proroga dieta, incependuse sesiunea delegatiuniloru.

In siedinti'a din 30 facù Albertu Németh urmatórea motiune:

„Camer'a dispune, ca de óra ce privilegiele remase din timpurile feudale, si mai alesu regalele mai mice reg. si alte drepturi, precum este dreptulu de carciumaritu, de a-taiá carne, de pescuitu, venatu, de a contrage vama dela podari si tiermuri precum si cu ocasiunea terguriloru, impedeca desvoltarea industriei si pentru aceea trebuiescu delaturate, ministeriulu se faca unu proiectu de lege in privinti'a acést'a presentandu-lu legislativei in sesiunea venitória. Totu cu acésta ocasiune se se suscépa si conscrierile necesarie pentru desdaunarea proprietariloru privati, pentru cá de odata cu proiectulu de lege se se póta presentá si unu elaboratu despre modalitatile rescumpererii." Motiunea se va tipari si pune la ordinea dilei. — Dietrich presentá unu proiectu de lege pentru cá nu numai guvernulu, ci si vericare deputatu se fia indreptatitu a susterne casei proiecte de lege. Mai de parte propune a se esmite una comisiune din barbati de specialitate, cari censurandu proiectele puse pre més'a casei, se reporteze despre ele. Se va tipari si pune la ordinea dilei. —

— Unu corespondinte din Maramuresiu-Sigetu descopere in „Federatiune", cumca romanii din Sigetu fiindu nedreptatiti din partea rusiloru, ma si tractati rusesce, batendu-si jocu de limb'a romanésca si isgonindu-o din beseric'a Sigetului, fara a respecta repetitele loru reclamatiuni cá ale maioritatei, antaia data trecu la confesiunea gr. resaritena, presentandu-se cu doi martori de alta confesiune la parochulu rusescu Suba in 13 Iuniu. Mare calamitate póte inca se resara din incordarile cele nedumerite de a desnationalisa chiaru si pe calea bisericésca, ca inse nu se va vindeca, pana candu nu se va stirpi radecin'a ei din fundamentu. Catu de generale e multiumirea popóreloru cu perfect'a egalitate de limba, introdusa cu tóta opunerea magiariloru, la oficiale telegrafice, fara cá se aiba vreo scadere limb'a maghiara. De ce óre se nu se primésca unu facsimile si pentru celelalte oficia administrative si judecatoresci pentru multiumirea generala atunci, candu ar' fi bunu primitu, ér' nu cá in 49 la Szegedinu. —

Congresulu r. c. in Bud'a-Pest'a.

In cuventarea, cu care deschise primatele Ungariei Ioane Simor congresulu in sal'a casei magnatiloru, dupa bineventare, defini agendele congresului, care voru fi, a fipsa norma de alegere pentru unu congresu viitoriu, care se asiedie autonomi'a catolicilorru. „Asia", dice, „ne aflamu la pragulu desfasurei unei idee epocale, a autonomiei catolice, care e una institutiune pana acum fara exemplu in lume, care se se aduca in armonia cu spiritulu si cu principiale cele nestramutate ale bisericei catolice; episcopatulu saluta pe mandatarii credintiosiloru sei bisericesci si mirenesci cu incredintiare, ca elu imparte cu ei tóte drepturile, ce tienu de interesele bisericei si ale scólei, tóta influinti'a, dreptulu seu de supravigliare si de determinare intre marginile acele, preste care nu sta in poterea episcopatului, a trece. Ér' catra fine atinge resultatulu sperantieloru asia: „Candu ne luptamu pentru nedependintî'a si autonomi'a bisericei nóstre, candu ne straduimu a ne asecura libertatea religiunei nóstre, nu facemu alta, decatu ne exercitamu dreptulu constitutionale, si totu ce ne va succede a asecura din interesele dreptului nostru si a face pentru redicarea crescerei religióse a poporului nostru, fruptele tuturoru acestora nemidilocîtu le va secera patri'a si natiunea, ad. complexulu si alci. —

In 25 se tienù una scurta siedintia, in care se verificara 14 episcopi, 20 preoti si 63 mireni cu totii 97, la a caroru citire episc. Muncaciului gr. cat. rusu Pancovics róga adunarea, cá cuventulu de gr. cat. se nu se mai cetésca decatu unde e dubietate, cá in Oradea, unde e unulu rom. cat. si altulu gr. cat. Se primesce apoi regulamentulu casei magnatiloru, si se alese v.-presied. Solomunu Gajzágo cu 82 voturi si notari canon. Ioane Polak si mirénu Antoniu Zichy si adunarea se dechiara de constituita. — Dupa verificarea prot., Stefanu Moldovanu prep. din Lugosiu in contra lui Pankovics doresce a se observa numirea de gr. cat., apoi c. Appony propune exmisiunea unei comisiuni pentru compunerea normei de alegere.

Adolfu Dobzransky tiene de intemelata temerea romaniloru, de acea cere a se anuncia, ca otariride congresului presentu nu se voru impune cu sil'a si bisericei romaniloru (fetukmáltaini), din contra ca acesta adunare se va misui, cá si romanii uniti se se conchiame la una asemene congresu, cum e alu romaniloru gr. res. si alu serbiloru.

Primatele dechiara, ca a despune de numirea credintiosiloru si a episcopieloru de ambe riturile precum si despre relatiunile loru intre olalta nu e problem'a acestei adunari.

I. Cucu in fine dice, ca elu n'a primitu dela primatele, ci dela nunciulu apostolicu deadreptulu conchiamarea. — In fine primatele chiama adunarea la serbarea SS. Petru si Pavelu. In 28 se alese comisiunea de 28, in care se afla si Alolsiu Vladu si pana va fi gat'a comisiunea cu operatulu siedintiele s'an amanatu. — Amu dori se primimu informarea despre tóte fibrele aieptariloru privitórie la ambele provincie bisericesci, cá se scimu ce e calea pe vale. —

Din metropoli'a de Alb'a Iulia n'a mersu nici unu deputatu, nici bisericesen nici mirénu la Pest'a. — Ar' fi bine, cá catu mai curendu se adune asemenea congresu si provinci'a beser. romana gr. cat., cá congresele simultane se aiba ocasiune a-si exercitá si coordinari'a intielegere cu cuventi'a demnitate. — Audaces fortuna juvat, timidosque repellit. — Cine are la spate intrég'a turma, póte face totu ce i cere securitatea si prosperarea provinciei rom. gr. cat. nationale, care nu sci maghiaresci. —

Cronica esterna.

— UNU AVISU. In diuariulu „Tromp. Carpatiloru" de Duminic'a 7/19 Iuniu, citii art. dlui profesoru Ioane Badilescu, recomandatu de redactiune — „in consideratiunea importantei cestiuni, despre care tractéza"; — ér' in privinti'a ideeloru ce contiene lasa acestu art. cu totulu la drépt'a judecata a lectoriloru etc. Cunoscatoriulu locului si alu lucruriloru de acolo trebuie se adevereze expresiunile dlui profesoru cá adeveruri vii si necontestabile, precum credu, ca va fi si resultatulu acelui art. Cine ar' poté contesta, ca educatiunea omului: cursulu invetiaturii lui nu consta din trei clase principale séu despartiri, precum: scól'a, besericʼa si guvernulu, séu administratiunea publica? Cea d'antaia pune basea si deschide calea la desvoltarea mintii si cultur'a animei; cea de a 2-lea le perfectionéza prin tractatiile morale, ca-ci ce fericire póte fi fara moralitate?! Ér' cea de a 3-lea are de sujetu severitatea de a fi executate cele tractate de cele dóua; educatiunea domestica vine cá o ingrigire privata.

Candu besericʼa nu -si are capacitatile cerute, administratiunea -si negligéza datoriele: efectele scólei nu potu fi decatu — povestea vorbii, „lucru de temeiu legatu cu teiu"; si éca coruptiunea, legata cu aparchi'a.

Deci cei ce se marginescu cu observatiile loru in pucinulu productu alu scólei si o critica, nu au tóta cunoscinti'a lucruriloru ce doresc; prin urmare atatu critic'a, acusarea catu si recunoscienti'a nu póte privi decatu mai multu pe guvernu, cá putere si parte executiva. — Unu romanu.

— Directiunea generala a telegrafeloru si posteloru in Romani'a anuncia:

„Exploatarea, priu midiulócele nóstre, a intregului teritoriu romanu, au fostu semnalata publicului prin punerea in executiune, la 20 Martiu (1-a Aprile) trecutu, a unei conventiuni postale inchiata la Vien'a, la 23 Iuliu 1868, intre guvernulu romanu si guvernulu monarchiei austro-ungare; conventiune a careia introducere amu avutu onóre a o publica la 8/20 Martiu 1869, trecutu.

Astadi amu onóre a anuncia introducerea nouei conventiuni incheiata la Berlinu in 24 Iuliu (5 Augustu) 1858, intre guvernulu romanu si guvernulu confederatiunei Germaniei de nordu; conventiune, care va intrá in vigóre dela 19 Iuniu (1-a Iuliu) viitoriu.

Conventiunea este relativa numai la servitiulu de corespondintie, ér' nu si acelui de messagierii, pentru care intermediulu administratiei postale austro-ungare urméza a fi intrebuintiatu. — Basele inse suntu totu acelease.

Tarif'a publicata cu ocasi'a introducerei acestei noue conventiuni, si despre care se póte luá sciintia chiaru de acum in oficiurile postale din tiéra, este complectata prin indicatiuni, cari permitu a se cunósce conditiunile principali, si care tindu a'i facilitá aplicatiunea.

Directiunea generala si personalulu postale dependinte de ea, se punu la dispositiunea publicului pentru tóte deslusirile necesarii. Subscrisu: dir. gen. alu posteloru si telegrafeloru Cociu. Nr. 6865 17/29 Iuniu 2869." —

— „Adun. Nationale" scrie: „Suntemu in positiune placuta de o aréta catu e de neintemelata asertiunea unoru diare, cumca dlu Cogalniceanu, in dorinti'a de a prigoni pe ardeleni, ar' fi opritu pe comune de a mai versá in cas'a societatei Transilvaniei, stipendiele votate de ele in an. tr.

Cu adres'a Nr. 216 societatea Transilvaniei arata, in 5 Ianuariu a. c., cumca:

1. Consiliulu judeciaru din Covurluiu si celu comunalu din Galati n'au tramisu subventiunile pe 1869, si ca tinerii tramisi in speranti'a acelora la Pest'a si Vien'a se afla in mari suferinti.

2. Ca consiliele generale si comunale de Putn'a, Romanu, Botosiani, Buzeu, Cahulu, Curtea de Argesiu, Craiov'a, n'au tramisu societatiei sumele trecute in bugetele respective pe 1868.

In faci'a acestoru cereri, subscrise de dlu Papiu Ilarianu, ce a facutu ministrulu de interne Cogalniceanu, celu acusatu cu atat'a nelealitate, ca persecuta pe romanii ardeleni?

Elu s'a grabitu de a ordonà prefectiloru judeciloru Putn'a, Romanu, Botosianii, Buzeu, Argesiu si primariulu din Craiov'a, Galati, cá negresitu se faca a se tramite indata dlui presiedinte alu soc. Transilvaniei sumele votate pentru dens'a. Ordinele acestea pórta Nr. circulare 855, Ianuariu 16; 1436, 1437 si 1438, Ianuariu 28.

Cá se se védia si mai bine solicitudinea, cu care dlu Mihailu Cogalniceanu, ministru de interne, a fostu pentru societatea Transilvaniei, pentru tinerii ardeleni, tramisi cu spese dela comunele mai susu aratate, reproducemu aici ordinulu catra prefectulu de Covurluiu din 17 Ianuariu cu Nr. 935. Védia-se din acestu ordinu in ce chipu pledéza d. Mihailu Cogalniceanu in favórea tineriloru ardeleni, tramisi la studiu in strainatate pe compt'a unoru comune din tiéra.

Éca copi'a ordinului:

„Domnule prefectu!

„Dlu presiedinte alu societatiei Transilvani'a, prin adres'a Nr. 216, me informéza, ca in vér'a anului 1867 consiliulu acelui judeciu a prevediutu in bugetulu seu patru stipendie de cate 2000 lei vechi pentru tinerii studenti romani din provinciile vecine. Acoste stipendie s'au incredintiatu administratiunei societatiei „Transilvani'a", banii s'au tramisu regulatu pana la finele anului trecutu; éra pe anulu curentu 1869, nepriminduse nimicu; dlu presiedinte cere a se midiiloci tramiterea vorbiteloru stipendie, pentru ca tinerii care au plecatu la institute straine (unii la Pest'a si Vien'a), in speranti'a acesteru mici subventiuni, astadi se afla in cea mai mare suferintia.

In urm'a acestei cerere, amu observatu bugetulu judeciului pe anulu curentu, si amu vediutu cu mirare, ca nu este prevediuta nici o suma pentru tinerii tramisi la invetiatura pe comptulu unoru asemenea stipendie.

Nepotendu explicá altfeliu netrecerea in bugetulu judeciului a unoru asia sume decatu din scapare din vedere, ve invitu, d. prefectu, a luá intielegere cu comitetulu permanente asupra celoru ce ar' fi de facutu, si in casu de trebuintia se se platésca din chiaru § extraordinariu, pentru ca altfeliu ar' fi cea mai mare nenorocire ce s'ar poté face acelora tineri de a se vedé siliti a intrerumpte studiile din lips'a midiulócelorru,

dupa o munca de doi ani, candu li se dedese deja incredintiare, ca subventi'a li se va continua.

Primiti etc.“ D.“

In tóte diurnalele se publica si insciintiarea dlui Macelariu. —

Berlinu 30 Iuniu. Gorciakóff, trecundu prin Berlinu, a avutu o conferintia cu regele si cu Bismark. Mane pléca la Longio.

Berlinu 1 Iuliu. „Monitorulu“ publica o otarire regale, prin care desarcinéza pe d. de Bismark, dupa cererea sa, de presidentí'a ministriloru. Otarirea insarcinéza pe d. Delbruck de a asiste la deliberarile ministeriului in ceea ce privesce ori ce afaceri federale. —

Zürich 26 Iuniu. Mazzini a plecatu din Elveti'a spre a se stabili in Londonu.

Parisu 28 Iuniu. Diuariulu oficialu dice, ca imperatulu a facutu Duminica o excursiune la concursulu agricolu dela Beauvais. Erau aprópe 100.000 straini. Receptiunea a fostu splendida; imperatulu a multiumitu pentru o asemenea primire, si dupace a amintitu despre acea de acum 2 ani, a disu: „Suntu ferice de a veni se constatu progresulu agriculturei si alu industriei. Aceste progresuri se datorescu, in mare parte, ordinii mantienute de 17 ani si potu se asiguru, ca acésta ordine nu va fi nici odata turburata.“ Respundiendu episcopului, imperatulu a disu: „Amu ascultatu totudéun'a cu deferentia cuvintele episcopiloru, ori de cate ori -mi tienu unu limbagiu de pietate si insetezu de a-mi aduce aminte de santele doctrine. Déca rugele mele erau ascultate, relegiunea ar' fi onorata, poporulu fericitu. Franci'a mare si prospera.“ —

Parisu 28 Iuniu. Adi s'a deschisu corpulu legislativu si se constitui biroulu presidialu. Roucher ceti una declaratiune, ce contiene urmatóriele: Conformu dispusetiuniloru constitutiunei noulu corpu legislativu ar' avé a se intr'unu numai la 20 Oct., acést'a inse ar' fi facutu imposibile presentarea proiecteloru finantiarie si alte afaceri, dreptu-aceea sesiunea extraordinaria a fostu necesaria. Guvernulu a cugetatu, ca ar' fi bine si politicu a se suscepe fara amanare verificarea mandateloru, pentru ca estu-modu se dispara verice indoiéla despre legalitatea alegeriloru. Rennoirea corpului legislativu prin suffragiu universalu este una ocasiune pentru ca natiunea se-si póta manifesta ideele, nisinintiele si trebuintiele sale, éra studiulu acestei manifestatiuni nu trebuie intetitu. Guvernulu va presentá sesiunei ordinarie pentru consultare tóte resolutiunile si proiectele, cari i se voru pare mai acomodate pentru realisarea dorintieloru tierei, si cu acést'a sesiunea extraordinaria este deschisa.

Parisu 30 Iuniu. Birourile camerei -si alesera presiedintii si secretarii sei, (apartienendu toti maioritatii). —

Rom'a 27 Iuniu. In siedinti'a consistoriului de Vineri, Pap'a, preconisandu mai multi episcopi, a pronunciatu o alocutiune, prin care blaméza legea care supune clerulu italianu la conscriptiune, citéza numele episcopiloru, cari au protestatu contra acestei legi: regreta amaru suferintiele la cari relegiunea catolica este expusa in Austri'a, dice, ca nouatitle venite din Spani'a suntu descuragetóre, exprima parerea de reu in privinti'a acteloru guvernului rusu, cari exiléza pe episcopi, si lauda tari'a de caracteru a clerului polonu. —

Madridu 29 Iuniu. In urm'a unei disputegrave intre Prim si ministrulu de finantie, Figuerola ceilalti ministrii, afara de Topete, si-au datu demisiunea. Cabinetulu nu se va constitui decatu, dupa discutiunea bugetului. Membrii maioritatii au decisu, intr'o adunare, a dá unu votu de incredere lui Prim si lui Topete, escludendu pe ceilalti ministrii. Arzanez o desemnatu ca ministru de finantie; Martos, ministru alu justitiei. — In Catalonia domnesce o rina agitatiune, dara nici o turburare nu s'a facutu. —

Constantinopole 28 Iuniu. Marele veziru incunoscintiá pre representantii poteriloru europene despre una circulara emisa de Turci'a agintiloru sei din strainatate, in carea se dicu urmatóriele: Invitarea vice-regelui Egipetului, precum si susceperea ori si caroru negotiatiuni pentru neutralisarea canalului Suezu si incheiarea conventiuniloru comerciali colidéza cu drepturile Sultanului; déca chedivulu ar' vatemá drepturile Sultanului, atunci conformu fermanului se póte destitui. —

Varietati.

Brasiovu. In 3 Iuliu se constitui si camer'a comerciale din Brasiovu, alegundu presiedi. pe d. I. Gött, Hesshaimer si Ios. Bück v.-presied. Aflamu intre membri numai 2 romani? Nic. Ciurcu si I. G. Ioanu. — S'a vorbitu vreunu cuventu romanu in adunare? — S'a pretiosu? — Pecatosi. —

— „Herm. Ztg.“ descopere, cumca ministr. ungurescu de cultu si instr. publica ar' fi notificatu tuturoru confesiuniloru denumirea fostului secretariu gub. Alexandru Páll in postulu de supremu directoru alu scóleloru pentru tóta Transilvani'a, inse consistoriulu superioru reformatu din Clusiu sub presidentí'a prim. curatoru br. Kemény a tramisu la ministeriu o representantiune, in care dice, ca fiindu scólele reformate scóle confesionali sustienute din midiulócele loru, dar' nu din ale statului: asia numit'a denumire, in catu privesce la scólele reformate, se privesce ca neadmisibila si ca candu n'ar' existe, totudata s'a tramisu si la directiunea colegiului din Aiudu avisare, ca se nu accepteze visit'a lui Sándor Páll, déca va veni in calitate de directoru. In Belgradu visita supr. directoru scólele catolice si ca catolicu fù bine primitu. Se aude, ca ar' fi fostu si la Blasiu? — Elu se adresase deadreptulu cu insciintiarea intrarei in oficiu inca in 6 Maiu, — inse directiunile rom. cat. primira avisare de a sustiené comunicatiunea — ca si pana acuma — numai prin ordinariatu. —

— Diosu cu ministeriulu dincóce de Lait'a! striga federalistii; dilele suntu numerate ministeriului burgarimei vienese, cu elu se va inmormenta si constitutiunea din Decembre, ca se cauta ingropatorii. Cans'a e opositiunea polona, boema si cerbicosia ministeriului Giskra-Herbst. Una transactiune ca o punte la multiamire se va face. Una Viena nemultiumita e mai pucinu periculósa, decatu tieri intregi malcontente. Aceste venira acum la ordinea dilei si dupa sesiunea delegatiuniloru se voru pune in lucrare. — O natiune intréga nu se póte ignorá, déca nu se ignoréza ea pe sene facunduse mortatiune. —

— Jidanimea din Bacau ér' alarméza tóta Europ'a, ca li s'a clatinatu unu peru de pe catu de bórea ventului, ce sufla din partea stapaniloru loru. — Romanii, ticalosi Mari'a Ta! -si varsa pungile pe la bai, ingrasindu strainii, candu ar' trebui se alarmeze Europ'a occidentale, sangele loru, informandu despre machinatiunile dusmaniloru. — Tocma ceea ce e mai neaperatu pentru natiune, nu se mai face din destulu. Eca cums'a incalecarii dusmaniloru. —

(Ostaticu.) Batalionulu de venetatori campani Nr. 23 sosi in Orlatu si va remané intre Turnu-rosiu si Orlatu ca garnisóna, pana la finea exercitialoru taberei (lagerului) de acolo, de lunga Talmaciu, adica pana in Septembre. — —

Literariu. Elemente de geografia fisica si politica, acelioru cinci continente, carte autorisata de min. instructiunei. Autoru d. M. Mihaescu, profesoru de istoria si geografia la scól'a centrala de fete. Imprimeri'a „Laboratoriloru romani“ 1869. Bucuresci.

— Manualu de istori'a universala antica, cu geografi'a respectiva, asemenea autorisata; autoru totu d. Mihaescu.

— Bibliotec'a instructiva. Carte de lectura pentru clas'a a II si a III-a primaria, cuprindiendu istorióre morale, fabule cu moral'a loru, poesii, epistole etc., de G. S. Petrini, aprobate de on. ministeriu de culte si instructiune publica. Editiunea a III-a. Iasi. Tipografi'a Buciumului romanu 1869.

— Fabule romane alese din ale Domniloru: A. Donici, Greg. Alexandrescu, G. Asachi, Tautu, Nichitache, Gusti, Seulescu, Urechia, Bolintineanu, Raleti, Radulescu, Carpu si publicate de G. Petrini. Iasi, Librariu G. Petrini. —

Indreptare: In Nr. tr. colóna 1, serica 7 din diosu in susu cetesce: omisiunea; atatu fiecare in parte, catu si in comunu prin comitete orientatórie si ingrijitórie de timpulu reclamariloru, cá se ne eluptamu etc. —

Nr. 62—1869. 1—3

Publicatiune.

Dela subscrisulu notariu publicu regescu, cá comisariu tribunalicu se aduce la cunoscintia publica, cumca in urmarea aplicadarei incitolui magistratu urbanu si districtuale alu Brasiovului cá tribunalu, cu datulu 26 Iuniu 1869 Nr. 3339/civ., se va vinde pe calea licitatiunei din mana libera la celu ce va da mai multu casa'din suburbiulu de susu (Scheiu) sub Nr. protocolului funduariu 1779, care apartiene de cei remasi dupa Petru si Paraschiv'a Ardeleanu. Spre scopulu acesta se defigu doi termini si anumitu terminulu primu pe 17 si terminulu alu doilea pe 24 Iuliu totudéun'a la 9 óre inainte de prandiu, in facia locului, unde se afla casa licitanda, in suburbiulu de susu.

Doritorii de a o cumpara se invita prin acésta cu acelu adausu, ca casa se va striga cu sum'a pretiuire de 360 fl. si numai preste pretiulu acesta se va ajudecá celui ce va da mai multu; mai incolo, cumca fiecare licitatoriu are se depuna 10% din sum'a pretiuirei, cá vadium, in man'a comisariului judecatorescu; si in fine, ca cumparatoriulu are se depuna banii cumparatórei in restempu de patru septemani, dupa ce va urmá adausulu la judecatoria, si are a primi dupa indrumarea judecatoriului sarcinele ce tienu de casa.

Celelalte conditiuni de licitatiune se potu vedé de adi incolo, pe tóta diu'a, sub órele oficiului, in cancelari'a notariului regiu publicu Carolu Conrad.

Brasiovu in 3 Iuliu 1869.

Pentru domnulu Carolu Conrad notariu publicu cá comisariu judecatorescu:

Notariulu regiu publicu
Dr. Franciscu Lin'z.

Nr. 45—1869.

Concursu.

Pentru ocuparea postului de fisicu montanu in opidulu reg. Abrudu, cu care e impreunatu unu salariu anualu de 750 fl. v. a. unu intertenimentu de cate 120 fl., bani de cortelu 100 fl. si dreptiulu de pensiune dupa normele custatórie, pentru oficiali de statu, se deschide concursu.

Doritorii de a ocupa acésta statiune au de a-si substerne cererile loru documentate, — in care este de a se arata cu deosebire cunoscinti'a limbei romane si maghiare, — adresate: „Comitetului fondului pisetalu din Abrudu si Rosi'a“, in Abrudu, celu multu pana la 25 Iuliu a. c.

Dela comitetulu fondului pisetalu din Abrudu si Rosi'a. —

Abrudu in 16 Iuniu 1869.

Simeone Balintu m/p.,
3—3 presiedinte.

ANUNCIU.

Subsemnatii ne luamu onóre a ve anuncia, cumca prevediendu, ca o magazie cu lemnarii pentru Brasiovu si vecinatati e fórte necesaria, in urm'a acestei amu si redigiatu unu depositoriu de lemnarii, prin care speramu, ca se va procura si o facilitate si unu avansu comercialu.

Suntemu gat'a a efeptui orice comanda atatu en gros, precum si en detaiu in modulu celu mai promptu si cu pretiulu celu mai moderatu. — In depositoriu se mai afla si barne, grindi si sindile. — Depositoriulu de lemnarii se afla in Blumenau, strad'a scólei.

Spre mai detalata lamurire a se adresa la casieriulu asociatiunei, ce este Domnulu

Michael Mangesius,
Nr. 337, in strat'a négra in Brasiovu. 1—1

Suptuscrin'a face cunoscutu On. Dame din Brasiovu ca fiindu denumita prin decretu din 1-a Iuniu cá mósita pentru retiate, are locuinti'a in curtea politiana, piaci'a Nr. 323, si -si recomanda servitiale sa'e onor. Dame, care voru avé lipsa de ajutoriulu ei; la cari se va adopera a-si implini misiunea cu cea mai delicata crutiare si consciencisitate. Totudata insciintiéza pe on. publicu, ca are lipitori de ce'e mai prospete. —

Carolin'a Schreiber,
2—3 veduv'a Dr. de obstetritia si chirurgia Josif Schreiber si mósi'a cetatii.

CURSURILE

la bursa in 6 Iuliu 1869 sta asia:

Galbini imperatesci	—	—	5 fl. 93	cr. v. a.
Augsburg	—	—	121 „ 75	„ „
London	—	—	125 „ 25	„ „
Imprumutulu nationalu	—	—	63 „ 10	„ „
Obligatiile metalice vechi de 5%			71 „ 30	„ „
Actiile bancului	—	—	760 „ —	„ „
„ creditului	—	—	285 „ 60	„ „

Redactoru respundietoru
JACOBU MURESIANU.

Editiunea: Cu tipariulu lui
JOANE GÖTT si fiiu HENRICU.